

Budapest, 2017. november 15. - **A piarista oktatás megtestesíti a legmodernebb katolicizmust: egyszerre jellemzi a tudomány feltétlen tisztelete és az erős kritikai szellem**

- mondta a főpolgármester szerdán a piarista rend magyarországi művelődéstörténeti szerepét bemutató kiállítás megnyitóján a budai Várban.

A piarista rend alapításának 400. és a budapesti Piarista Gimnázium alapításának 300. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás megnyitóján Tarlós István kiemelte: a piaristák mindig is haladó tanító rendnek tartották magukat, iskoláikban az oktatás az új, természettudományos műveltség, a mindennapi életben is jól hasznosítható ismerteken alapult.

Hozzátette: a rendalapító, Kalazanci Szent József jellemzése szerint a piaristák az igazság munkatársai, ugyanakkor a rend mindig "nemzeti irányú" és "erősen humanisztikus" volt.

"Bennünket nem valamilyen világnézet alapján, hanem a nemzet szolgálatára neveltek" - idézte a pesti piaristáknál végzett Antall József egykori miniszterelnököt.

Kitért arra: a piarista rend három évszázados magyarországi története olykor viszontagságos volt. A Habsburg Birodalomban II. József hozott piaristaellenes intézkedéseket, később a kommunista diktatúra 40 évre gyakorlatilag ellehetetlenítette a szerzetesi közösségek életét, és a piaristák működését is két iskolára korlátozta. De a piaristák nemzeti elköteleződését egyetlen rendszer sem volt képes megingatni - mondta Tarlós István.

Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára azt hangsúlyozta: a 300 éves budapesti Piarista Gimnázium a főváros legmodernebb iskolája, hiszen egyetlen másik budapesti iskola sem tudott 300 éven keresztül újra és újra megújulni, igazodni az adott kor diákjainak igényeihez, és emellett mindig vezető szerepet betölteni az iskolák között.

Az államtitkár szólt arról: hosszan lehet sorolni, hogy a piaristák hány politikust, költőt, államférfit, tudóst adtak Magyarországnak, ennél is fontosabb azonban, hogy a piaristák 300 éven keresztül csak adtak ennek az országnak.

Labancz Zsolt, a Piarista Rend magyar tartományának vezetője felidézte: Kalazanci Szent Józsefet a gyermekek, különösen a legkisebbek és a leginkább rászorulóknak írtak szeretetet mozgatta. Azt szerette volna, hogy mindnyájuk élete teljes legyen, személyiségük kibontakozzék és eljussanak Jézus Krisztushoz. Emellett meg volt győződve arról, hogy ehhez az iskola az alkalmas eszköz.

Kalazanci Szent Józsefnek egyszerre volt bátorsága elmenni a társadalom periferiájára és a szellemi élet határvidékére, azaz beengedni iskoláiba a legújabb tudományos irányzatokat. Rendtársai egyaránt otthon voltak a tudomány, a szellemi élet világában és a "hitre nevelés apostoli művészetében" - mondta.

Magyarországra is ezt a lelkeséget hozták magukkal. Szívesen hívták meg őket nagyurak, városok, püspökök, hogy megnyissák egy-egy település első köziskoláját, hiszen egyrészt szegények és így könnyen letelepíthetőek voltak, másrészt mélységes realizmus jellemezte őket.

"Rendünk története ezért hazánkban mélységesen összefonódott az ország történetével és kultúrájával" - mondta Labancz Zsolt.

Farbaky Péter, a Budapesti Történeti Múzeum (BTM) főigazgatója ismertette: a kiállítás tárgyain 25 restaurátor dolgozott, a tárlatra magánszemélyek és 20 intézmény - köztük egy római levéltár is - kölcsönözött tárgyakat.

A BTM és a Piarista Rend Magyarországi Rendtartományának Hitre, tudásra címmel

megrendezett közös kiállítása a rend jelenlegi és egykori tevékenységét mutatja be az oktatás, a tudomány és a kultúra különböző területein több mint 450 műtárgy, dokumentum segítségével.

A BTM vármúzeumában megrendezett tárlaton hat nagyobb témában 17 kiállítótérben mutatják be a rendalapító Kalazanci Szent József életét; a piaristák oktató és tudományos munkáját, hitoktatói, papi szolgálatát, a rendtagok művészeti életét, illetve a rendhez köthető, gyűjteményeikben fellelhető műkincseket, a rendházak életét és a piarista épületeket.

Az oktatást bemutató térben megnézhető Öveges professzor néhány legendás fizikai ismeretterjesztő filmje, például Hekiről, a rezonanciakutyáról. A fizika- és természetrajzi szertárban látható mások mellett egy 17. századi csillagászati taneszköz, az éggömb, valamint a hatvanas évek nagy hatású fizikatanárának, Kovács Mihálynak a diákjaival együtt készített kibernetikai építőkészlete, a mikromat.

Az igazgatói irodában a látogatók részt vehetnek egy virtuális fegyelmi tárgyaláson, és felelhetnek olyan kérdésekre, mint hogy szoktak-e cigarettázni, vagy az "angolkisasszonyok leánygimnáziuma előtt álldogálni".

A kiállítás egyik kiemelt tárgya egy 17. századi csillagászati óra, amelyhez a 19. század közepén zenélő dobozt is építettek. Az óra számlapján lévő zománcképen egy piarista tanár áll öt tanítványával, a számlapról leolvasható az időn kívül a hónap és a hét napja, a holdhónap napja, az aktuális csillagjegy és a nap járása is.

A kiállítás anyagából 600 oldalas katalógus készült, a tárlat 2018. február 25-ig látogatható.

A megnyitón bemutatták az emlékbélyeget, amelyet a Magyar Posta bocsátott ki a budapesti Piarista Gimnázium jubileumára. A bélyeg Horváth Nóra grafikusművész tervei alapján készült 200 000 példányban.

A budapesti Piarista Gimnáziumot, Pest első gimnáziumát a városi tanács kérésére alapította a rend 1717-ben, hogy a pesti fiúknak ne kelljen naponta átjárniuk a budai jezsuitákhoz.